

LART

A TINÓDI KLUB IRODALMI FOLYÓIRATA

Magyari Barna

Szépséged versbe siklik

Jusztinának

hófehér lelkedre hópihék szállnak
hófehely minden vágyakozás
szépséged versbe siklik
bámuljuk én és a délután

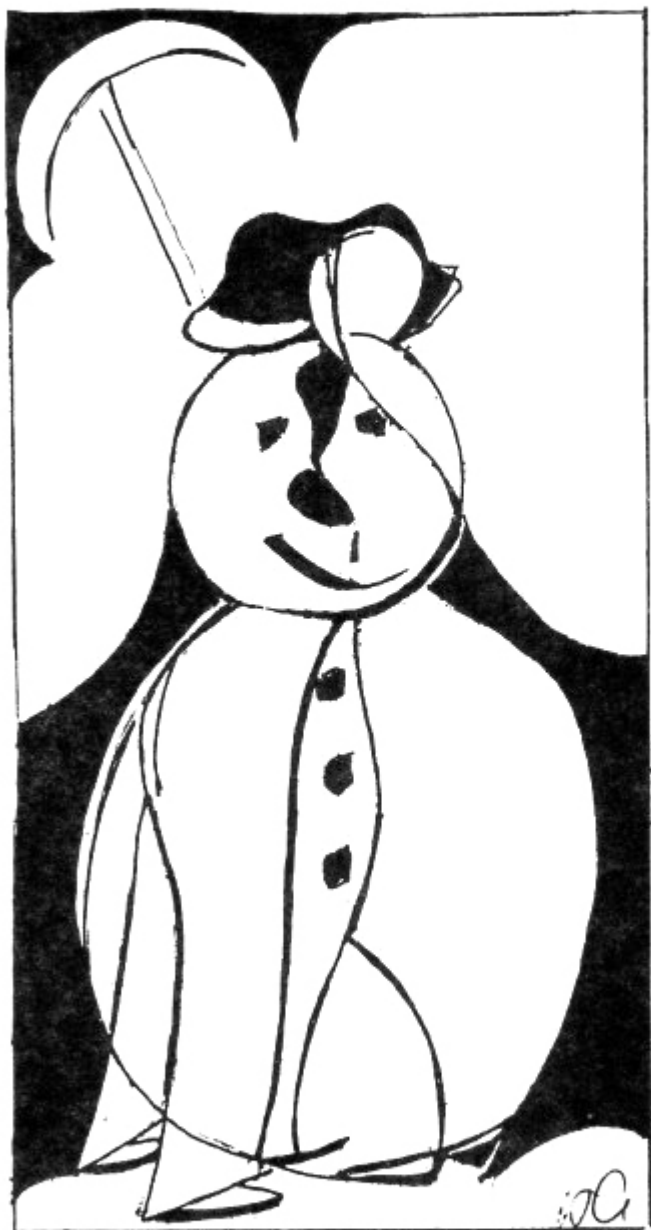
arcod fölött köröznék a metaforák
csőrükben zörög a szeretetem
súlyos érzelmeim emelgetem
talán sérvet kap a vad magány

bennem az illúzió lázmérővel fekszik
hisz téled lázas mindenem
hívlak de csak a csend mozdul
meg hiányod szívemen

Este

Jusztinának

utolsó csókjaid
a szavak körmeivel elástam az eperfa alá
utcátokat felakasztottam a lábánál fogva
s a földre letettem a holdat
hogy a házak könnyebben kitapogathassák
lábaid nyomát

TAKARÉKSZÖVETKEZET

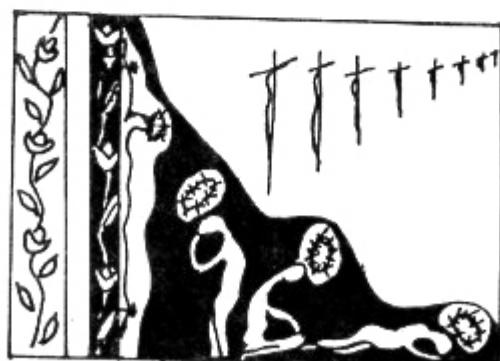
A régi barát . az új világban

A mi Urunk Haragja

S mikor eljő az Úr haragja;
megreszket ember és állat.
Amikor eljő a napja
remegni fog a Te vállad.
Nem tudsz majd elmenekülni,
se rétre, se hegyre, se másra.
Amikor eljő a napja;
nyelved sem mozog a szádban.
Amikor Hatalmát érzed;
elesitul Benned a Lélek.
Mert , mikor eljő a napja.
Trónját az Ég megmutatja:
Hozsanna, Néked Hozsanna.
Induljunk el végső táncra.
Amikor eljő a Napja;
zsoltárok zengik a napba.
Megrendül szikla, a völgy is;
menekül állat, s a föld is.
Minden Teremtényed elfut.
Mint mikor orkán ha elfútt,
fákat döntött és csavart tövestül.
Minden jó majd keresztül, és
a Kereszt ül Angyalok vállán;
pokolban reszket a sátán.
Amikor eljő az Alkony. Isten Jele
ég a parton.
S mikor eljő az alkony:
vörössé válik a balkon;
Tűzben ég keresztény, s porszem.
Amikor eljő az őrsem,
Angyalok, Szeráfok napja;
mikor jő az Úr Haragja...

Mátyás-templom, 90

Fohász a költőkért

Uram,
a tehetség mellé
miért rendeled a költőknek
az önpusztítás démonát útitársul?
Az évek múlásával
miért rendeled
az egyre komorabb
magány fogságát ajándécul?
Istenem,
ne vond el fényességedet,
hogy a fekete, reménytelen élet
gyász nélkül is elviselhető legyen!

Pádár Julianna

Születésnap merengés

Szilveszter egén pipál a hold
Szunnyadó akácra dért lehel
Füstöt csavar köré s ráhajol
Árok partján csillaghad hever

Reszket a gyom a kötött földben
Fehér pehely lepi a tájat
A zúzmarást dagasztó ködben
Duplázódik bennem a lárma

A hajnali csendben szívemig
Ér a fagy. Morzsolja éveim
Az örülő időm résen áll

Már csak meleg kályhára vágyom
A langy, a tűz asszonyi álmom
Kézmelegem még nem vegetál

A kisember kocsija

Karácsonyra se enyhült az idő. Hiába ígerte a meteorológia a délnyugati széllel érkező enyhébb légtömegeket, a szentestén is metsző északi szél rázza az ablakokat, és jégkristályokat vágott az utcára merészkedők szemébe.

- Vajon ilyen időjárási körülmények között mekkora kényelmetlen a gyerekek? - morfondírozott magában az öregasszony.

Ő felkészült mindhárom fogadására, ott sorakozik a spájzban a stélázin a tizenöt adag kocsonya, a nagylábas tele aranyosan gyöngyöző tyúklevesel, a tálakon szépen felrakva a bejgli... Mákos meg diós, ahogy illik, sőt túrós lepényt is süített, mert a Feri fia azt szereti a legjobban.

A szentestét otthon tölti valamennyi a családja körében. Csak az első ünnepen jönnek. Hívták őt is, hogy ünnepeljen velük, de nem megy. Ő se szeretne, ha bárki is beállított hozzájuk azon az estén. Nem való az... No, meg bármelyikhez menni, a másik kettőt megsértene. Akkor már inkább elballag a templomba, meghallgatja az éjféli misét, és eltelt az este. Meg is beszélték a szomszédasszonnyal, hogy együtt mennek. A két özvegy...

Csak nehogy elromoljon valamelyiknek a kocsija útközben, mert mire segítséget kapnak, akár meg is fagyhatnak ebben a farkasordító hidegben.

Piroskák érkeztek elsőnek a déli harangszó előtt. A nagyobbik fiú előrefutott, ő csöngetett be a kapun. A picit a nyakában hozta az apja.

- Vonattal jöttetek, Pistikém? - kérdezte az öregasszony.

- Azzal hát, mama. Apu nem tudta beindítani a tragacsot. A végén még bele is rúgott, olyan dühös volt.

- Nahát... karácsonykor nem illik dühöngeni...

- Anyu is mondta neki, hogy hagyja a fenébe, oda kell adni az ócskavasgyűjtőknek azt a személtládát. Olyan öreg, hogy már alkatrészt se lehet kapni hozzá. Azt is mondta, hogy ha főlátnak az órabért, amennyit bütyköl rajta, azon már akár új kocsit is vehettek volna.

- De azért nem veszekedtek, ugye?

- Á... nem szoktak. Csak belerúgott apu a kerékbe, aztán megnéztük, mikor jön a vonat.

Alig telt el egy óra, Karcsiék csöngettek. Teri büszkén újságot, hogy a nagyfia, Karcsika vezetett egész úton. Két hete szerezte meg a jogosítványt. No persze mellette ült az apja is, mert biztos, ami biztos, de egyszer se kellett közbeavatkoznia. Nagyon jók a gyerek reflexei, ami ilyen csúszós úton a legfontosabb. A nyáron külföldre mennek. Milyen jó lesz, ha a két Karcsi fölváltva ül a volánhoz. Sokkal nagyobb utat tehetnek meg, és egyikük se lesz hullafáradt.

- Feri azt ígerte, hogy már a reggeli órákban itt lesznek. Csak nem történt valami bajuk? - kérdezte az öregasszony, de inkább csak úgy, önmagától, senkitől se várva választ.

- Ugyan, ne fessz az ördögöt a falra! - mondta Karcsi. - Ismerhetnéd már a kisfiadat. Ha ő megígéri, Janka biztosan kitálal valamit, és végül mindig az történik, amit a drága sógornóm a fejébe vesz. Én ugyan egy napig se tudnék együtt élni vele.

- Jól van, te csak ne bántsd az öcsédet! Éppen elég baja van neki anélkül is. Azt hiszed, nekem nem fáj, hogy ilyen szerencsétlen? Nem elég, hogy az első házassága tönkrement, most

még ez is... Mit tehetne? Ott a két gyerek a Julinál, oda megy a fél fizetése. Aztán itt is a két gyerek. Rossz csillagzat alatt született szegény, az már biztos.

- Rossz csillagzat, rossz csillagzat... azért mégse kellene mindent eltűnnie. Úgy basáskodik rajta az a nő, mintha ő lenne a mit tudom én, kicsoda. Tökéletesen tisztában van az anyagi helyzetükkel, de azért még a vécére is kocsival akar menni. Figyeld meg, egyszer még a fára mászatja azt a szerencsétlent...

- Te csak ne jósolgass! Gyertek, üljünk asztalhoz, ne várjunk tovább! Ki tudja, mikor érkeznek?...

- Valóban nem érted, vagy csak nem akarsz megérteni? Ötezer forintért megvetette vele azt az ócska tizenöt éves roncsot. Tudod, mit lehet kapni manapság ötezer forintért? Az enyémet tizenötezerért hozták rendbe a szervízben. A gumik kerültek több, mint hatezerbe. A bontóból meg a MÉH-telepről szedi össze a rozsdás, kidobott alkatrészeket, abból barkácsolja a kocsiját. Nem is tudom, hogy engedik ki vele az utcára. Mind-ezt csak azért, hogy önagysága eldicsekedhessen a barátnőinek, hogy "nekünk is van ám autónk".

- Ez is igaz - tette a vállára a kezét Jóska, a sógora. - De belőled most a sofőr beszél, aki attól fél, hogy valami mazsola behajít az útkereszteződésben. Én se szívesen ülnek ilyen kocsival a volánja mögé. Ferinek viszont ez a hobbi. Ha százszor annyi pénze lenne, mint ami van, akkor is maga bütykölné a százéves járgányait. Ez a pótszere Janka ellen.

- Elég legyen már, legalább karácsonykor ne szapuljátok szegény Ferit! - csattant föl az öregasszony. - Asztalhoz, mert kihűl a leves!

Már a túrós lepényt dicsérgették, amikor fölarsant a csend. Feriék érkeztek összefagyva.

- Reggel óta jövünk - jelentette be Janka a kályhát ölelgetve. - Mert képtelen azt a rohadt tragacsot egyszer normálisan összerakni. Háromszor kellett aláhatalnia az úton, mégse tudta kitisztítani a karburátort. Én is inkább hallgattam volna az anyámról...

- Ne idegesíts már azzal a rohadt karburátorral! - csattant föl Feri olajos kezét dörzsölgetve.

- Az egészen másutt van. Azért kellett aláfeküdnöm, mert elfagyott az üzemanyag-vezeték. Hányszor mondtam meg, hogy megérsz?! Mást se ismersz a kocsiból, csak a karburátort.

- Lári-fári... nem értesz hozzá, ennyi az egész. De ha csak ehhez nem értenél...

- Ne haragudj, Janka, de ebben tévedsz - udvariaskodott Karcsi. - A Skodának alapvető konstrukciós hibája, hogy messze van a benzintartály a motortól, és nagy hidegben elfagyhat a vezeték. Én is nem egyet láttam félretolva az út szélén, ahogy jöttünk. Meg nekem is volt Skodám, tudom.

- Akkor meg mi a fenének vett Skodát? Vett volna autót, amelyik megy is. Csak nem fogok gyalog járni, amikor ott áll a ház előtt ez a tragacs?!

Feri elsápadt a méregtől, és kirohant. Karcsi és Jóska összenéztek, aztán fölveték a kabátjukat, és utána siettek.

- Legalább ebédelnétek meg előbb, Ferikém! - kiáltott utánuk az öregasszony, de egyik se válaszolt.

Fél óra múlva bementek melegedni.

- Csak le kellene venni azt a csövet, és kiolvasztani - vélte Jóska.

- Ugyan, ahhoz aknára kellene állítani - állapította meg Karcsi. - Nem férsz hozzá...

- Az kéne, egy jókora akna alátok - vetette oda Janka. - Minden hülye autóbuzi alá egy jókora akna...

- Nagyon kérlek, hagyd abba, Janka, legalább itt hagyd abba! - sziszegte Feri, és megremegett a keze.

- Miért pont itt hagynám abba? Kész a kocsi, mehetünk? Tudod, hogy a Mancsi néniék este el akarnak menni hazulról. Még szerencse, hogy azt a két porontyot nem engedtem beültetni ebbe a kaszniba. Úgy összefagytak volna az úton, hogy ki se lehetne őket olvasztani. Mivel megyünk haza?

- Ezzel a kocsival, drágám. Rögtön megcsinálom, ha beledögölök is...

Aztán odafordult Karcsihoz. - A motorhoz fölötök egy műanyag kannát. Csak kitarthat hazáig...

- Veszélyes vállalkozás - vélte Jóska. - Fölrobbanhat...

- Nem veszélyesebb, mint a sógornőd. Legföljebb nem lesz min vitatkozni.

- Majd én segítek - ajánlkozott a kis Karcsi, és már ugrott is az ajtóhoz. Alig telt bele tíz perc, lélekszakadva rohant vissza, s izgatottan kiabálta:

- Gyertek gyorsan, ég a kocsi!

Amikor meglátták a motorházból feltörő lángokat, először földbe gyökerezett a lábuk. Aztán marékka, lapáttal, ki mit talált, azzal hányt rá a havat. Karcsi homokért kiáltott, az asszonyok vödörért szaladtak. Volt ugyan homok az udvarban, de úgy meg volt fagyva, hogy bele se ment az ásó. A szomszédok is összefutottak. Az egyik elkezdett kiabálni, hogy tolják arrébb, mert ha fölrobban, fölgyújtja az egész utcát. Mások vödörrel, kannákkal hordták a vizet, vizes rongyokkal csapkodták az autót. Egy gyereket elszalajtottak a tűzoltókért. Az egyik szomszéd valami pokrócfélét hozott, azt dobta rá, hogy elszigetelje a levegőtől, de a műszálas szövet rögtön lángot fogott, és ráégett a motorra.

Mindenki kiabált, mindenki segíteni akart, egyedül Janka állt a kapuban, hanyagul a vállára vetett kabátban, eltorzult félmosollyal az ajkán. Meg volt győződve, hogy mindez csak az ő bosszantására történik.

- Ugye megmondtam, hogy nem ért hozzá?! - mondta, és lebiggyesztette a száját. De hiába volt a produkció, senki nem figyelt rá.

Feri állt legközelebb a tűzhöz, ő kapkodta ki a segítők kezéből a vizet, és megpróbálta elfojtani a föl-fölcsapó lángnyelveket. Egyszer olyan közel hajolt, hogy a hajába kapott a láng. Jóska éppen mellette állt egy jókora hólabdával a kezében, s gyorsan a fejére nyomta. Janka ezt is szenvtelenül figyelte. Csupán annyit kiáltott oda:

- Ha összekormozod a kabátodat, én ugyan ki nem pucolom. Majd elviszed a tisztítóba, édes fiam!

Egy pillanatra mindenki megállt. A rokonok méla undorral, a szomszédok értetlenül néztek az asszonyra. Senki se szólt, csak a fejüket kapták föl, mint az igáslovak, ha mellettük csap le a villám. Észre se vették, amikor bement a házba.

Mire odaértek a tűzoltók, már csak a fekete füst gomolygott a kocsi fölött. A biztonság kedvéért azért megszórták poroltóval.

- Nagy szerencséje van, hogy nem robbant föl a tank - mondta a parancsnok, és aláírta Ferivel a jegyzőkönyvet. - Piszok nagy szerencséje...

Később a feketére kormozódott autót betolták az udvarra. Ekkor Janka már útra készen állt az ajtóban.

- Ne haragudjatok - mondta a semmibe révedve -, de nekem ebből elegendem van. Visszaköltözöm anyuékhöz. Ha látni akarod a gyerekeket, ott találsz. Szervusztok!

Feri kormos arccal, megpörkölt hajjal állt a kocsi mellett. Nem szólt, csak bólintott. Amikor Janka eltűnt az állomáshoz vezető úton, felnyitotta a motorház tetejét, megtapogatta a még mindig meleg, feketére égett motort, és elgondolkodva oda szólt Karcsinak:

- Egy hónap alatt rendbehozom, bátyó!

Az öregasszony szeptegve állt mellettük, és legyintett.

- Ezt, fiam? A büdös életbe se... És még ez a Janka is milyen csúfot üzött velünk.

- Én már csak azt mondom, szerencse, hogy így alakult - ve-regette meg az öccse vállát Karcsi. - Igaz, oda a karácsonyunk, meg a kocsid is, de legalább tisztán látod, ki ez a nő.

Mire elolvadt a hó, Feri valóban megcsinálta az autóját. Egyenletesen zümmögött a motor, mint valaha. A karosszériát élénkpirosra fújta, s még a gumikat is kicserélte futótöztrre. Csak egy pillanatra ugrott be az anyjához. Nem látogatába, csak hogy megmutassa a kocsiját, és bejelentse, mindent rendbehozott. Most indul Jankáért és a gyerekekért az anyósához.

Péter Eta

A nyírszölősi táborban

Az emlékek foszladozó ruhájában
hazamentem,
s a fénytől roskadozó jegenyefák ágai mögött
vártam egyedül...
Könyörögtek a fák,
lehajoltak hozzám,
megértették könyörgésem.
Léna szellemtestvéreként
bodzavirág-tenyerére ültetett,
egy madár felém suhant.
A többiek: újak és régiak
keresték szétpergett éveimet.
Bemutatkozásom egy beregi lány
sóhajtásnyi csöndje volt...
Szavaitok szívemben szólnak:
Gondjaitokra bízva hinni kell!
Mert egyetlen kincsem
a lelkem mélyén rejtőzködő virág:
A REMÉNY

1993. aug. 6.

Vércsepp remeg a havon

Mint Hortobágyon a délibáb,
fejre állítanak gubancos
indulataim.
Le-fől száguldoznak bennem
sötét sörényű mének.
Karámba terelném őket,
de áthágják a korlátokat.
Megzaboláznám telivér-vágtájuk,
de elharapják a gyémántzablát.
Állok a téren a NAGY BÚRA alatt,
s bámulok az újult éjszakába.
Várom az éjféli varázsát,
de nem káprázhatok el a látomásba:
A varázslat elmarad!
Fagy karmolja arcomat,
s vércseppem
remeg
a havon.
Az én JUSSOM több!
Az én JOGOM más!
Gyökereim mélyről jönnek.
Mögöttem a múltam dübörög.
Fölöttem
hűségem
baltaéle villog,
s lassan
távolodnak
el tőlem
fehér izzású csontjaim.

Horváth Sándor

A fotómodell

Kirakati hölgy, most szóljon egy szót,
Szívem azt dobogja, szeretem magát!
Törj össze, üvegfal, mely előttem állsz,
Remegő szám szavakra nem talál.
Csak nézem mozdulatlan arcát,
Úgy érzem, nem bírom tovább,
S letépem üvegre ragasztott reklámfotóját.

Nőgyógyászat

Az élet göcsörtös, gicces útján
halálkanyarban bukdácsoló nő lett
az asszony. Méhen kívüli terhesség
szétmarja lelkét, és szétdőfi
tündér-gyermeke születését.
Azon kívül, a biológiai létben
szövetten terében rohadnak,
sebesülnek a méhek körtealakú szájai.
Ravaszodik öregedő testben,
lélekben az örök átok klimax,
óriásra gyűjti az asszonyi lét
baját! Belénk tömi minden
gyötrődés halmazát! Haladnak
egyre gyorsabban tovább,
fröcskölik ránk a rák-gyanúban
közelgő halált!
Itt fekszünk a fehér ágyakon,
fájdalom sandít az emberi
létet fenntartó hasakon!
A reményt azért mégis belénk
vágta a gyógyító kéz. Szemünk
megtörve isteni orvosra néz.

Istenem! Az orvosi tudás általad
sötét agyamba adjon még lét-reményt!

Karcag, 1993. szept. 25.

Asszonyi gyarló lét

Telnek rémmel a nőgyógyászati ágyak
Nő-lét bajok szenvedtetnek makacson
Szövetten éget, lángol a méhfalon
Műtétünk tarol a gyógy-kaparással

Száttört bennünk a túlélés reménye
Életkockázat a műtét hatalma
Asszony hasbaját rák-hajlama marja
Agyunkban fészkel a halál vad réme

Élődni szeretnénk még sok, jó évben,
Tavasban, nyárban, őszben, havas télben...
Édes gyermekek, szívek rét-virága

Tündérséget szentesít anyaméhbe.
Isten méhembe ezt nem adott nekem,
Megöl meddőség fájdó gyarlósága!

Karcag, 1993. szept. 26.

A batinai boszorkányvár

"...Kiálthat rá a sok senki
minden rosszat, kígyót, békát,
tudja a nép, hogy a kutyák
a holdat is megugatják!..."

Komárom, 1983

Mátyás ismét megkergette a végtelen hatalmú szultán hadait, mint számadó a csikáját, s akik látták, azt beszélték, hogy Muhometet maga a király dörrentette fenékre... Csak az Isten tudja, miért nem vette inkább a fejét a gonosz pogánynak. De hát ki kérdezheti meg ezt egy olyan királytól, aki naponta dicsőséget dicsőségre halmoz? Pár nap múlva már a pendelyes leánykék is azt danolgatták, hogy:

Micsit-mecset-minaret,
mésszel meszel Muhamet.
Mátyás király török vérrel
fősti meg a földeket!...

De a király akkor már fáradhatatlanul üzte a vadat a csallóközi vadonban. Nem volt annak szüksége pihenésre, és már a bécsi lator ellen tervezte a hadjáratot: hogyan veszi be a büszke Bécsset, s téteti fejére a császári koronát. Hiába akarták őt erről lebeszélni:

- Felség, Bécs még neked is túlságosan kemény falat... De ha sikerülne is, Frigyes ezt a békát nehezen nyelné le.

- Majd én segítek neki... Úgy hátba puffantom, hogy mindjárt lecsúszik a torkán! - nevetett a király. Már Komárom várában mulatta magát, amikor egy szegény jobbágy kéredezkedett hozzá. - Hát csak jöjjön, most jókedvemben vagyok!

De amit a jobbágytól hallott, az elvitte a király jókedvét. Verszett hírért hozta az Veress Mártának, akit már jó néhány éve csak batinai boszorkányként emlegettek széles hazájában, a várárt meg boszorkányvárnak... Most, hogy a jajveszékeltő nép panasza eljutott az igazságos király fülébe, annak mindjárt eszébe jutott valami! Egyszer - ábruhába öltözve - maga is átkelt a batinai réven. Akkor igazán csak a jó szerencséjének és talán még inkább a botja üregéből elővett és a goromba hajdúnak adott arany emberszelídítő varázsának köszönhetette, hogy meg nem botoztatott, és ingyen munkára nem fogatott... Akkor halotta először, hogy vér tapad a batinai vár minden kövéhez. De a török háború mián elmaradt Veress Márta sokszorosan megszolgált büntetése.

- Na jól van, bátyám! - mondta a király. - Menj a konyhámba, és ebédezz meg! Mondjad, hogy én küldtelek. Addig én írok az úrnőnek egy olyan levelet, hogy mindörökké elmegy a kedve a kegyetlenkedéstől...

A király nekiült a levélírásnak, de abból bizony vers kerekedett, amit mindjárt meg is mutatott barátjának, a pécsi püspöknek. Az akkoriban már Európa-hírű költő volt, s ezért sokat adott a véleményére. Az hangosan olvasta a királyi ihleményt:

"Szabad vagy az udvarodon,
amíg Mátyás föl nem keres!
A várban van mély tömlőc,
és ugyanott van a deres!"

A költő szája fülig szaladt olvasás közben, majd így szólt: - Lám, neked mindig sikerül, királyom. Ma egy rossz verset akartál írni, s az is sikerült! Tudom én, felség, hogy már rég ácsingózol költői babérjaimra. Én mégis azt mondom, nem neked való mesterség ez!

Mátyás összeráncolta homlokát:

- Ne csúfolkodj, te göthös püspök! Ígérem, többet nem költök! - s közben úgy hátbavágta, hogy az csuklani kezdett, s csak egy kupa bor adta vissza a szótehetségét:

- Az enyéimnél jobb verseket írsz te, felség, de nem pennával, hanem vérbe mártott karddal. S buzogánnyal teszel a végeére pontot.

- Jól van, te hízelgő papocskám! - kacagott a király. - De Veress Mártának jó lesz ez a vers is!

- Érthet belőle annyit, mint egy hosszú levélből.

Elment a verses fenyegetés a batinai boszorkánynak, de hát ki volt ő? Jobb vagy rosszabb volt-e a hírenél?

A lovagiasság azt mondatná velem, hogy szép asszonyról vagy jót, vagy semmit, még ha boszorkány is az illető... Sajnos, róla csak rosszat mondhatok. Talán éppen vele kapcsolatban járta be - nem véletlenül és még kevésbé sem alaptalanul - az a mondas az országot, hogy: "Vörös kutya, vörös ló, vörös ember egy se jó!"

Éppen az igazságos Mátyás uralkodása idején a batinai Leányvár úrnőjének nem csupán a haja, hanem még a neve is Veress volt - bár véres is lehetett volna -, a keresztnéve pedig Márta. A monda szerint a vár úrnője "nagy kegyetlenséggel uralkodott a környék népe fölött". Olyan nőszemély volt, hogy a - nem éppen emberségéről híres - kolozsvári bíró (aki Mátyást - a monda szerint - favágásra fogta be) elmeheztelt volna hozzá kinsásként gonoszúságot és kegyetlenséget tanulni. Azt beszélik, "lelkében ördögi erők tomboltak". A kolozsvári bíró talán csak azért bűnhődött előbb, hogy szálláscsinálója legyen Veress Mártának a pokolban...

Egykor a büszke, szinte bevehetetlennek tartott vár erős falai között és a környéken valóságos kiskirályként uralkodott Veress Márta. Korbáccsal, bottal, cigány hóhérral kényszerítette ingyen munkára a környék szegény népét a legnagyobb dologidőkben a saját földjein. De munkára fogott minden utast - akár jobbágy volt az, akár nemesember -, aki a vár közelében átkelt a réven.

- Baj lesz ebből, úrnőm, igen nagy baj, ha a felséges király fülébe is eljut a híred! - sópáncsolt a papja.

- Hogy mersz engem okítani, te sötét pofájú, böjtös kedvű, savanyú pap? Hogy vinne el az ördög, amikor itt huhogsz nekem, mint kéményben a szél! - förmedt rá.

- Okítlak, mert oktalan vagy!

- A vak apád, te csuhás! Hát nem tudod, hogy:

"Egy kakasszó, két kakasszó,

tovább nem ér a jajszó!"

Minden folytatódott a régiben, de nem támadt ellene senki emberfia. Mindenki félt tőle. Azt rebesgették róla a babonás vénasszonyok, hogy még az ég madarai sem mernek átrepülni a vára fölött az ő engedélye nélkül... Múltak az évek, de ő hajdonon maradt. Talán a pokolbéli Sátánnak tartogatta a leány-ságát...

De azt is tudnunk kell róla, hogy kegyetlenségénél csak a szépsége volt nagyobb. Akik szemtől szembe látták, a pokol legpompásabb, legcsábítóbb teremtményének tartották őt. Ha lángvörös, éjszaka fáklyaként világító haját leengedte, királyi palástként húzta maga után a földön...

Ha pedig felkontyolta, olyan pompás korona kerekedett belőle, hogy a föld leghatalmasabb királyai is megirigyelhették volna... Azt tartották róla, amelyik férfi belenéz a szemébe, úgy megbabonázódik, hogy megdöglés nélkül eladja lelkét az ördögnek...

Talán nem is földi ember leánya volt, hanem a pokol fejedelmé? Talán lidérc, a Kukkóniából idemenekült gonosz vízi tündér, vagy Amade gróf szépséges leánya, aki az ördöggel cimborált? Az ő vörös hajukról és szépségükről beszéltek csak ilyen csodákat az emberek... Kacagva mondogatta, hogy csak a darázsra féltékeny, mert az fűző nélkül is karcsúbb, mint ő...

Senki nem tudta róla, még a legbeavatottabb szolgálója sem, hogy mérhetetlen sokaságú kincsből egy öreg varázstükröt tartott legközelebb. Ugyanis ha abba belenézett, még hétszer szebb lett, csábítóbb! Tisztában volt azzal, hogy férfi őt nem szedi ráncba, szépségével nem bír semmi, csak a könnyörtelen idő.

Közben megkapta a király fenyegető, véres üzenetét, amit valaki éjszaka vára kapujára szegezett. Kacagva mutatta meg a papjának:

- Nézd csak, te brummogó bakpap, mit írt a király! Aztán most mondj valami okosat, ha szorult némi ész a kobakodba!

- Azt mondom én neked, te bűnös személy, vezekelj, bánd meg mérhetetlen sokaságú bűneid, és kérd a nagy király bocsánatát! Eddig keverhetted a boszorkányságát, ahogyan akartad, de ennek most vége! Nem véd meg varázslat, nem a pokolbeli ördög, sem a várad erős fala. Akinek cseppentő csepp esze van, nem köt bele Mátyásba. Annyi a jó embere, mint a zsiszik a borsóban, és elevenen tép szét, mint vizsla a rókát!

Bátor szavaiért cserébe két akkora pofont kapott a jámbor, hogy más ilyen cingár ember egybe is belepusztult volna, de őt talán az égiek tartották erőben, s ezért bírta ki. Márta hangja csattant, mint a korbácsütés:

- Te vén szemforgató, te komisz kámzsás tekergő, az én kenyerem eszed, de más szekerét tolod? Mars ki innét, többé látni sem akarlak! De ha koncra lesve mégis itt ólálkodnál, eleve nem megnyúztatlak, házad porig égetem, és a templomodból baromistállót csinálók!

Kotródott a pap, mert tudta jól, nem jó neki a dühében tomboló asszonyi fenevad közelében maradnia. Esetleg még valóra váltja a fenyegetését. De az már kiadta mérgét, és hangos, gúnyos kacagása betöltötte a várat. Olyan személy volt ő, aki akkor sem adja fel a játszmát, ha nyakán van már a hóhér bárdja... Érezte ugyan minden ízében, hogy valami végzetes közeledik felé, s ez nem hogy megfélemlítette volna, csak még gonoszabbá tette. Közben beköszöntött a tél, s jól tudta, a király ilyenkor nem indul el a megfenyítésére.

Minden folytatódott a régiben. Csak akkor kacagott, ha jajszt hallott, ha vért látott. S ha mégis eszébe jutott a király, dühében tombolni kezdett:

- Gyönyörrel morzsolnám szét a szíved, te király, hogy esne beléd a kotnyeles kórság! Gyűlöllek, pedig egyben nagyon hasonlítunk egymásra: a féket, a zablat nem nekünk találták ki... De azért majd akad valaki, aki kirúgja alólad a trónszéket! Nyugaton és keleten fél Európa, délen Ázsia vár, hogy elvág-hassa a torkod!

A tél is kegyetlenebb lett a szokottnál. A folyót vastag jégpáncél takarta, s a vár közelében még a kutak is befagytak. A farkasok - űzve az éhség által - betörték a falvakba, s a házak küszöbéről ragadták el az asszonyt és a gyermekembert, az istállóból pedig a lábasjóságot. Nyomorúságos viskóiban kékre-zöldre fagyott a szegény nép, nyelte az éhkoppot, rettegett az egyre szemtelenebbé váló farkasoktól, de legjobban a vár úrnőjétől. Minap zsákba varratva, a folyó jégébe vágott lékbe ful-

lasztott bele három szerencsétlen embert csak azért, mert az ő engedélye nélkül rözsét szedett az erdőben...

Nem és nem szakadt vége a sirámszuhatagnak. De ő a környék asszonynépének jajszáját, a férfiak fogcsikorgató átkozódását csak kacagta, s a vár termeiben éjjel-nappal tartott a dínomdánom. Szólt a muzsika, folyt a bor, és még a kuták is pecsényét faltak. A vár úrnőjének már csak méregerős pálinka oltotta szomját, s ilyenkor részegen kurjongatva biztatta hasonszőrű társait:

"Ej-haj, ej-haj, igyunk rája!

Úgyis elnyel a sír szája..."

De amikor - a nagy dözsölések után - rövid időre kijózanodott, s hallotta, hogy a folyó vastag jégpáncélja - ágyúlövéshez hasonló robajjal - repedezni kezd, jelezve a tavasz közeledtét, mindig eszébe jutott a királyi fenyegetés. Ilyenkor az italhoz menekült, s tavaszig tartott a pokoli tivornya. Akkor - királyi szóval - újra ráüzent Mátyás:

"... Te hitvány asszonyi állat, ha nem akarsz, hogy lófarakhoz kötve hurcoltassalak Budára, és máglyán égettesselek el, gyalogosan és sietve indulj el ide! De előbb többől vágasd le boszorkánysörényedet, és égesd el. Út közben bőjtölj, szórjál hamut gonosz fejedre, darócgyűnyád alatt viselj tövises övet! Mert én számon kérem tőled minden tettet, jobbágyaid minden könnyét, minden csepp igaztalanul kiontott vérért. Ne kívánjad, hogy én menjek érte!"

Mikor ezt a levelet megkapta a várúrnő, reszketés állt minden tagjába, de egyetlen orvossága, a pálinka visszaadta dölyfös önbizalmát. Deresre húzta a levélhezőt, majd így szólt:

- Mondd meg uradnak, mit üzen neki a batinai vár úrnője. Szórol-szóra mondd el neki ezt: Nagyot ugass, mert kicsit hallok, fűlé! Még hogy én boruljak előtéd térdre, bőjtöljek, féljek, létániázjak? Talán a parancsodra bakacsimba vonjam ezt a várat? Ezt én nem teszem! Ahogy jössz, el is méssz innét, fel-ség, mert felhúzza találod itt a hidat, és lövésre készen az ágyúimat! Hát ezt mondd meg neki!

A megbotozott levélhező nagy nehezen felmászott lóva hátára, aztán elporzott. S a várúrnő így szólt összehívott katonáihoz, szolgálóihoz:

- Látom, megrezzent rajtatok a nadrág. Megvadul az ember, ha látja savanyú pófátokat, pedig mindig becsülettel megfizettek benneteket, s aki nem akar táncolni, nem megy az vigalomba! Most először kell a bőrtöket kockáztatnotok értem. Félelemre nincs okotok, mert hívásomra eljönnek majd a környékbéli urak mindnyájan, akik oly sokszor élvezték a vendégszeretetemet. Ha pedig ez nem segítene, majd megengesztelem én arannyal, ezüsttel a királyt.

Mátyásnak mindig úgy kell a pénz a háborúira, mint vaknak a látás!

Nagy eszem-izomot rendezett, hogy lelket öntsön embereibe, s fél évre előre kifizette a zsoldjukat is. Másnap lovas hírnököket menesztett mind a négy világtáj irányába négysoros levélkével:

"...Úgy illendő, ti is legyetek jelen a királyi látogatásnál, hogy méltó fogadtatásban részesítsük a felfuvalkodott kecskepászort! Mindig jól éreztétek magatokat az asztalomnál, s bízom benne, most sem utasítjátok vissza a meghívásom!"

De ennek a kedves meghívásnak bizony nem tett eleget egyik mulatós cimborája sem. Ki is mert volna újrat húzni a szigorúságáról híres királlyal? A várúrnő dühösen sziszegte maga elé:

- Most legalább megismertelek benneteket, ebfaizatok! De seba, Veress Márta nélkületek sem ijed meg!

Mintha csak egy kis vadászkirándulásra indult volna, úgy jött a király. Alig néhány úr alkotta kíséretét. A várúrnő nem

akart hinni a saját szemének, amikor meglátta a kisdud csapatot:

- Talán megbolondult a nagy eszéről híres Mátyás, hogy pár emberrel jön ellenem? - kacagott Márta. - Hiszen früstökre megesszük őket!...

Aztán látta, hogy ágyúit lőtávolán kívül felveri sátrait a kis csapat, s már jött is a várhoz felvezető úton egy lovas. A kapu elé érve hangosan kiáltotta:

- A felséges király egészen a kapudig eljött. Illő, hogy most te gyere hozzá, a fogadására!

- Nem ettem én bolondgombát - kacagott Márta. - Ha engem akar a király, hát jöjjön értem!

A király csak nevetett a várúrnő üzenetén, de Kinizsi valószínűleg tombolt dühében:

- Uram, nem tűrheted, hogy így csúfot üzzön belőled egy ilyen személy! Mondtam én, hogy haddal jöjjünk a vár ellen, de te nem hallgattál rám. Hát most engedd meg, hogy én kiköszörüljem a csorbát! Én be megyek a várba, lekasabolom a rác örséget, és a sörényénél fogva húzom lábad elé ezt a boszorkányt!

- Ne dühöngj, barátom! Csak nem képezed, hogy Botondként betöröd buzogányoddal a vár kapuját, egyedül levágod az örséget? Te sem vagy sérthetetlen, s az ágyúgolyó is úgy elviszi a kobakod a helyéből, mintha soha nem lett volna a nyakadon, s akkor mit mondok a feleségednek? Nekem a te fejed többet ér ennél a batinai vakondtúrásnál, egyetlen hajszálad az úrnőjénél! Különböznél pedig nem kell ide sereg, nem kell ide ágyú! Füttyszóval is kikergetem én várából a szép boszorkányt!...

Kinizsi megvakarta a feje búbját:

- Na, erre a füttyszóra már igazán kíváncsi vagyok, felséges királyom!

- Hát akkor várj türelmesen, és figyelj, barátom - mondta mosolyogva a király. Az idő szép, és most éppen van egy kicsiny ráérős időm.

A kis csapat vígan élt ott a vár alatt: evett, ivott, mulatgatott, s másnap már jövegetni kezdett a környék szegény, meggyötört jobbágynepe, asszonyostól, gyerekestől, hogy saját szemével láthassa a győzhetetlen és igazságos Mátyást. Csodavárón lesték a távolból minden mozdulatát. Az aranypénz láttán - honnan, honnan nem - csakhamar került minden, ami egy folyton gyarapodó sokaságnak kellett. Hatalmas máglyák fölött egész ökröket forgattak nyáron, szekérszámra hozták a kenyeret és a teli boroshordókat Pécsről. A király elégedetten dörzsölte a markát, Kinizsi meg értetlenül nézte.

- Csak nem ezekkel a gatyásokkal akarod elfoglaltatni a várat?

- Tehetném azt is, Palkóm, de nem teszem. Aztán meg gondolj arra, hogy pár évvel ezelőtt még te is ilyen gatyás jobbágy voltál!

Az lehajtotta fejét, megszegyenülten hallgatott, de oldalát majd kifúrta a kíváncsiság. Nem is kellett már sokáig várnia. Mátyás lovasat menesztett a várkapu elé, s az fennszóval kiáltotta:

- A felséges király azt üzeni a vár örségének, hogy szívesen vendégül látja őket egytől-egyig. De ha visszautasítják szíves meghívását, ennek a szép kerek erdőnek minden fájából bitót ácsoltat, s arra aggatja fel őket! Holnap reggelig vár türelmesen.

Erre már egy szó válasza sem volt a várúrnőnek. Érezte jól, hogy szorult nyakán a hurok. Mátyás üzenetére esztelen kavarodás támadt a várban, de Márta még mindig nem adta fel a harcot. Így szólt a várőrséghez:

- Gyáva kutyák! Rátok üzent a király, s erre ti elhagynátok engem? Vagy talán bele is marnátok éltető gazdátok eleven húzába? Mitől gyulladtatok így be, a királytól és néhány emberétől, vagy a nyavalyás jobbágyoktól? Néhány ágyúlövessel szét-

kergetjük őket. Ha kitartotok mellett, jutalmatok nem marad el. És most mindenki a helyére!

Azok némán engedelmessé váltak, de a fejükbe nem hatolt bele a várúrnő tekintete. Vérfagyasztó gúnyal felkacagott, mert bukfcet vetett benne az ördög.

- Ha minden kötél szakad, kincseim egy részével Velencébe menekülök. Az én lovaimat ugyan nem érik utol a király gebéi...

Leült a tükre elé, és eliszonyodva látta, hogy néhány óra alatt mennyire megváltozott! Hirtelen megöregedett, kiütöttek szája és szeme körül a ráncok. Rémműlt sietséggel mindenféle csodákkal, bűvös kenőccsel próbálta eltüntetni őket, de ez csak részben sikerült. Olyan kegyetlen láng villant a szemében, hogy hozzá képest csak pislá mécses lehetett volna a pokol tüze, de a méregerős pálinka kissé lecsillapította a benne haborgó vulkánt. Újra belenezett a tükrébe:

- Hát már te is megcsalsz, te átkozott jószág? - sipította, és belevágta a súlyos serleget. Ezer darabra hullott szét a varázstükrő, de Márta már újra kacagott: - Mi értelme előre megkondítani a vészharangot, amikor még nem is kiáltottak tüzet? - vonta meg vállát, aztán részegen elaludt.

Keserves volt az ébredése. Hiába rázta a csengőt, hiába kiabált, senki nem jött a hívására. Amikor ablakából lenézett a várudvarra, elrémülve látta, hogy nincs ott egy teremtet lélek sem, a várkapu tárva-nyitva, a csapóhid leeresztve. S látta azt is, hogy védőserege, szolgálói ott nyüzsögnek a királyi sátrak körül.

- Azt hiszed, hogy legyőztél, Mátyás! Elcsábítottad szolgálaim, katonáim... Majd a pokolban hasznukat veheted ezeknek a hűtlen kutyáknak! - sziszegte vad gyűlölettel, s berohant az istállóba. Pompás lovai békésen ropogtatták a zabot, kocsisa ott horkolt a szénán. Dühösen rugdalta fel:

- A négy legjobb lovat fogd be a legkönnyebb hintóm elé, aztán siess fel hozzám!

Legföltettebb kincseit két erős zsákba dobálta, a többi kocsisával a vár feneketlen kútjába hányatta, s közben nem is tenhez, hanem a Sátánhoz fohászkodott:

- Pokol fejedelme, neked adom magam testestől-lelkestől, csak még most az egyszer segíts rajtam! Láthatod, a védőseregem elillant, mint a pára, itthagytak a szolgálaim. Minden kincsem, gazdagságom Mátyás kincseskamráiba kerül. De ha te segítesz nekem, mindezt megtérítve szerezem újra meg, ha majd a török szultán seregével visszajövök!

Aztán huss, ki a várkapun. Az út köve szikrázott a lovak patkói alatt. Nem is lovak voltak azok talán, hanem eleven ördögök, parázssal abrakoltatott, pokolbéli sárkányok. Szélnél sebesebben röpítették tova a hintót...

- No, ennek a szél sem ér nyomába! - mondta szemét dörzsölgetve Kinizsi, majd elvigyorodott. - Az viszont igaz, királyom, hogy füttyszóval kergetted ki erős várából a szépséges boszorkányt. Most már csak arra lennék kíváncsi, hogyan kapjuk el a sörényét!

A király nevetett.

- A szél talán nem érhet a nyomába, de az én táltosom biztosan - mondta, és kezében egy korbáccsal, lova hátán termett. Szinte süvített mellette a levegő, lova patája az égig rúgta a göröngyöt. Mátyás hangtalanul nevetett, mint zsenge bárány látán az éhkopp farkas.

Emberei és a jobbágyok úgy néztek utána, hogy szemük bozgarán ott csillogott az egész lelkük.

Amikor a várúrnő észrevette üldözőjét, ráripakodott a kocsisra:

- Mi van ezekkel az átkozott lovakkal? Ne kíméld az ostort, te Istók!

Suhintott is, kurjantott is az nagyokat, de csak úgy a levegőbe. A lovakhoz bizony hozzájuk sem ért. Mentek azok maguktól is, mint a jól zsírozott mennykő... Arról aztán már sem a kocsis, sem a lovak nem tehettek, hogy az üldöző király egyre inkább megközelítette őket.

- Ne a levegőt vágd, hanem a lovakat, te ostoba barom! - rivallt Márta a kocsisára.

- Mennek ezek, ahogyan csak tudnak, ostor nélkül is - mondta az, és még csak a szeme sem rebent a durvaságra. Tudta jól, annál jobb neki, mentül rosszabb az embertelen úrnőnek. Az meg tudta tapasztalásból, hogy nincs jobb kocsis széles e megyében Istóknál, mégsem türtőztette magát.

- Enyém a hintó, enyéme a lovak és enyém vagy te testestül-lelkestül, fiastul-bornyastul! Azt tedd, amit mondok! Ne kíméld te az én lovaimat, ebadta parasztja!

- Márpedig én a lovaidat a világért sem bántom, úrnőm! Az elődöm karját azért vágattad le tőből, mert egyetlenegyszer végigvágott usztorral a lovadon. Nekem meg igencsak nagy szükségem van mindkét kezemre, hogy Isten segédelmével felnevelhessem hat gyermekem - makacsolta meg magát a kocsis, talán először életében.

Veress Márta majd szétrobbant mérgében. Hátranézett, és rémülten látta, hogy az üldöző lovas már nagyon közel van, és most már fel is ismerte! Tudta, hogy Mátyástól nem várhat kegyelmet. Túlságosan is sok volt már a rovásán ahhoz.

- Te ostoba állat - rikoltott a kocsisára. Kikapta kezéből az ostort, a gyeplőt, s öt magát meg letaszította a bakról. Isteni csoda, hogy nem szegte nyakát, vagy nem került a kerekek alá. Hemperedett kettőt meg egy felet, aztán fölállt, és lassan, akkurátusan leverte posztóruhájáról a port.

A hintó akkor már messze járt. Vitték a lovak nyílnál is sebesebben, de már nyomában volt az üldöző lovas is.

- Maga a felséges király! - rebegte imára kulcsolt kézzel a kocsis, akinek még a szája is tátva maradt a csodálkozástól.

De a lovak már nem arra ragadták a hintót, amerre az úrnő akarta, hanem egyenesen a folyóparti meredély felé. Veress Márta már nem bírta megfékezni a kegyetlen ostorozástól véres, tajtékos paripákat. Még egy rövid perc, aztán a hintó lovastól, kincsestől, úrnőtől belezuhan a megáradt, haragosan tajtékzó folyóba, annak is a legmélyebb, legveszekedettebb örvényébe...

A király későn ért oda. A hintó és a lovak már eltűntek a kavargó örvényben, de Veress Mártát, mintha csak táncba vitte volna, sebesen forgatta. A boszorkány lángszínű haja szétterült az örvényen, s az olyan lett tőle, mint a pokol lángoló torka. Márta gúnyos kacagással kiáltotta a király felé:

- Vigyél táncba, Mátyás! Ide kövess, ha tudsz! - de ezek voltak az utolsó szavai. Emberfeletti erő rántotta a mélybe. Eltűnt az örvényben, s az többé ki nem engedte. Vitte magával, egyenesen a kénköves pokolba...

Mátyás megfordította lovát, s a táltosa lassan poroszkálva megindult vele a batinai vár felé. Útközben Mátyás maga mögé ültette a nagy megtiszteltetéstől dermedt kocsist. Már vas- tagon esteledett, amikor bekocogtak a vár alatti táborba, ahol olyan örömjongás fogadta őket, amelyet még nem hallott ez a keserves világ sem az előtt, sem az után...

Másnap reggel a király a vár volt védőseregét elindította Buda felé, hogy ott Magyar Balázsnál jelentkezzenek szolgálattételre, a szolgálát visszaküldte a várba, majd így szólt a köréje seregülő jobbágyokhoz:

- A gonosz úrnő - a folyó örvényében - elnyerte méltó büntetését. Most már nincs kitől félnetek, bátran mondjátok el nekem minden bajotokat, hogy segíteni tudjak rajtatok!

Segített is. A várhoz tartozó falvak határát a sokat szenvedett jobbágyoknak ajándékozta, örök időre.

- Ezután a magatok földjén gazdálkodtok, de a földek elosztása becsületes, atyafiságos legyen, különben még Veress Mártánál is kegyetlenebb urat ültetek a nyakatokba! - mondta, de amikor végignézett a meggyötört arcokon, s látta rajtuk végigdőlő a hála és az öröm szemükből kicsurranó súlyos könnyeit, ellágyult a hangja. Átforrósította a szánalom és a szeretet, olyan lett az, mint az ötvös tégléből csorduló színarany.

Igazságot tettem Isten és ember előtt, cserébe azt kívánom, dolgozzatok becsületesen, s ha katonára lesz szükségem, küldjétek el hozzám magatok közül a legjobbakat, a legbátrabbakat!

Amikor másnap a kis csapat visszaindult Budára, Kinizsi a király mellett lovagolt. A rettenthetetlen, de sokbeszédű hős szokatlanul hallgató volt, s ez feltűnt a királynak.

- Min töröd a fejed, Palkó?

- Csak azon, felség, hogy mi nagyobb: a bölcsesség vagy a hatalmad?

- Az igazságom és a nép iránti szeretetem - mondta a király, majd elnevette magát, és így folytatta:

- Meg aztán a jó pásztor nem irigyli attól a nyájtól a dús legelőt, amelyiknek a gypját nyírja. De ezt az egyszerű népi bölcsességet nem és nem tudom beverni uraimék kemény kobakjába. Nem akarják megérteni azt sem, amit itt minden gatyás ember tud.

- Mit, felség?

- Eztők a maguk nyelvén úgy mondják, hogy Batina ima dva kraja, azaz a botnak két vége van. Csak az egyik van a fényes úri csürhe kezében, a másik viszont a népében van ám! Hát ezen gondolkodj, Palkó!...

Az igazságos és az egyszerű népet szerető Mátyásról, valamint a kegyetlen várúrnőről szóló monda még most is szájról-szájra jár a batinai és a vörösmarti sokácok között. Mert igaz ugyan, hogy a szegény emberek orcáját nem őrzi meg semmi sem, de az ő emlékeztük nagyon jó, s ezért áldják a nagy királyt még haló porában is. Tanulhatnának tőlük az urak!

Jegyzetek

1/ "A bécsi lator" - IV. Frigyes német király, mint római császár III. Frigyes, mint osztrák főherceg V. Frigyes Innsbruckban született 1415. szept. 21-én, meghalt Linzben 1493. aug. 19-én.

2/ "A batinai boszorkányvár, vagy Leányvár - Batina község volt /Trianon előtt/ Belovár-Körös vármegye kutinai járásban, 1900-ban 207 horvát, német és szerb lakossal.

Van még két Batina nevű helység, mindkető Varasd vármegye zslári járásában; Felső /Gornja/ és Alsó /Dolnja/.

Felső-Batinának 1900-ban 411, Alsó-Batinának ugyanakkor 1633 horvát és szerb lakosa volt.

3/ "A pécsi püspök, Mátyás barátja" - Janus Pannonius.

4/ "A kegyetlen kolozsvári bíró" - aki a monda szerint fát hordatott Mátyással, és még meg is botoztatta.

5/ "Kukukónia" - Csallóköz egyik neve.

6/ "Amade gróf szépséges leánya" - az Amade grófnak nagy birtokai voltak a Csallóközben is.

7/ "Batina" - szerb szó, magyar jelentése "bot".

8/ "Vörösmart - vörösmarti sokácok" - a volt /Trianon előtti/ Baranya vármegye baranyavári járásban nagyközség, 1910-ben 2246 magyar és német lakossal. Jelenlegi neve Popovac. "Sokácok" - sokci - délszláv népirodék. Valószínű, hogy előző hazájuk Bosznia, Hercegovina vagy Dalmácia lehetett. A XVII. században a törökök elől menekülve vándoroltak be hazánkba. Nagyobb számban laknak Baranya, Bács-Bodrog és Torontál vármegyéiben.

Engedj játszani!

A nap szikrázó tűzkarimája
 December csodája.
 A szemérmetlenül meztelen ég
 Lehet, hogy elég.
 Lehet, hogy lángok martaléka lesz
 A hó, a föld, a nesz,
 A sötétség, a kurta nappalok,
 Lehet, hogy meghalok,
 Elégek ebben a bűvös lángban,
 Sárfoltos ruhámban.
 Mégis, engedj játszani a tűzzel!
 Könyörgök! Ne űzz el!

In memoriam

Eltemettelek magamban.
 Hordom maroknyi terhed
 Sziklakert-lelkem emléksugában.
 Kihantolni nem tudlak már,
 (Vénámból rakódik rád a sár)
 De a gyásszal gazdaggá tettél,
 Mindegy, hogy szerettél,
 Nem szerettél. Orizlek én!
 Tudom, ezt oly sokszor kérted.
 És mondok majd mindig egy Miatyánkot,
 Zokogva - esténként - ÉRTED!

Farkas Oszkár

Elmondanám

Elmondanám - ha lenne még - egyetlen szó,
 miért száradt el minden csepp mosoly az
 aszály sújtotta arcokon, elmondanám, mily
 mély a lélek csöndje, ha nincs kikhez
 szólnunk,
 elmondanám, hogy nagyon rég a kövekbe
 kíváncszom,
 elmondanám, ha lenne még csak egyetlen is,
 ellenünk nem fordítható, kiforgathatatlan
 szó.

A fácán is bujdos

A jók könnyen bajba esnek,
 mert szívükben öröm dalol,
 de mit csináljon, ki eretnek,
 s mellében kénkö zakatol?!

A fácán is bujdos - élni akar.
 Nemigen verekszik a vadon
 természetben. S társaival
 boldogan élnek, szabadon.

Hallgat a patak, a nádas
 meg zizeg. Sikolt az erdő,
 köröskörül mezőség, tágas,
 örömből miért lesz kesergő?!

A jók könnyen bajba esnek,
 míg sok bűnös könnyedén él.
 Istenem egyformán teremtett
 minket, s nem egyformán ítél?!

Nyírszölös, 1993. aug. 15.

Kondor Jenő

Félszárnyú dal

Szétszórt az idő
 kiúttalan
 száraz ágakon
 rak fészket szavam

Félszárnyú dal
 énekelget
 hívom a madarakat
 nem felelnek

Jégcsapba zárta őket
 a kőd a tél
 aranytollú remegésben
 zizeg suhog a szél

Szellem a mi igazi énünk

A halál pontosan megszabott és megismerhető törvény szerint megy végbe

A halál nem jelenti a véget

Richard Steinpach: Hogyhogy élünk a halál után c. magyarul most megjelent műve jelentős művelődéstörténeti értéket képvisel. Annál is inkább, mert a Stuttgartban működő Grál Üzenet Alapítvány kiadója e könyvet bevezetőnek szánja a magyarul is megjelentetni óhajtott 3 kötetes főmű elé. Ez a munka egy német szerzőnek, Abd-ru-shinneknak a gondolatait közli, amelyek 1923 és 38 között keletkeztek. Jelen könyvecskénk, mellyel most megismerkedhetünk, a "Grál-üzeneten", Az Igazság Fényében c. mű gondolatköri alapul. (A kiadó a főművet minden élő nyelvre lefordítva kívánja terjeszteni, és már eddig is 12 nyelven 22 országban 500 ezer példányban fogyott el. A főmű népszerűségének alapja, hogy választ ad az ember legfontosabb kérdéseire.)

A Hogyhogy élünk a halál után c. mű kitűnő fordításban hozzásegíti az olvasót, hogy önismeretre tegyen szert, tudatosabban, reálisabban mérje fel a helyzetét, perspektíváját. Kulcsot ad, a jót nyit az igényes gondolkodásra. Lexikális tömörséggel, de szépírói stílusban adja elő elgondolásait. Alkotója, R. Steinpach révén méltán fog tartozni az olvasott külföldi kortársak sorába.

Már-már szépprózába hajló, korszerű színvonalú filozófiai esszék ciklusai rendre Az Igazság Fényében c. alkotásból kölcsönözött szavakkal, idézetekkel kezdődnek, illetve záródnak, s így rendszereződnek Steinpach gondolat sorai.

Meghökkenítő könyvcímünk, hisz olyat tételez fel, ami az olvasók többsége számára nem biztos, vagyis azt, hogy van élet a halál után. Az utóbbi években az ember szinte újra fölfedezte a halált. A kutatók közül dr. Moody amerikai orvos könyve tűnt ki Élet a halál után címmel. Ő a haldoklók élménybeszámolóit gyűjtötte össze, néha olyanokét is, akik már klinikai halottak számítottak, de mégis vissza lehetett őket hozni a földi életbe. Döbbenetes az élmények hasonlósága, melyeket a személyek az élet s halál közti időszakban szereztek. A halál felé közeledve mindegyikük szinte ugyanazokat az állomásokat járta. Az elején mindegyiküknek egy újféle állapot keletkezett: saját testükön kívül találták magukat. Látták a maguk testét az ágyon vagy a baleset helyén feküdni, mellyel már nem érezték azonosnak magukat. Látták a körülállók segédkezését, hallották beszédüket. Majd egy ragyogó fényt láttak, s egy szeretetteljes lény közelségét érezték, s lepergett előttük az életük. Időérzékelésük és tudásuk kiteljesedett. Úgy érezték, megértették a valódi összefüggéseket.

Ezek érdekes és figyelemreméltó események, de csupán élménybeszámolók és összefoglalások. A halál folyamatát azonban nem magyarázza meg. Könyvünk itt azonban továbblép, mert feleletet keres arra, hogy miként lehetséges az, hogy a halál után tovább élünk. Itt most azokat a magyarázatokat kapja meg az olvasó, melyeket nem találtak meg eddig a halálról szóló egyetlenegy könyvben sem. E mű azonban érthetően foglalja össze az összes folyamatot, mely a halállal a legszélesebb értelemben összefügg.

"Ha nem volna Isten, fel kellene találni."

Voltaire

Hiszen a halál is egy természetes és megszabott folyamat, és - ami számunkra a legfontosabb - megismerhető törvények szerint megy végbe.

Richard Steinpach meggyőző érvekkel vizsgálja, hogyhogy élünk a halál után, és alátámasztja azt más tudományágak legkorszerűbb kutatási eredményeivel, mely szerint a halál csupán a földi test levetését jelenti, mi magunk azonban tovább élünk. Ez az ismeret nyithat kaput életünk teljességéhez és feleletet ajánl létünk értelmére is.

Különös jelentőséget nyer, hogy a túlvilágon csak egy teljesen más jellegű tudás számít, mint amit pl. a tanulás révén sajátítunk el. (Hasznos ugyan az ész számára, azonban mivel ez az agy sejtjeiben raktározódik, hátramarad a földi testünkkel.) Csupán amit átélünk, bensőleg átérzünk, ami szellemünket így megindítja, az hatol teljesen belénk, s azt tudjuk magunkkal vinni. A földi élet tehát átmenet egy tágabb, túlvilági életbe. A halál nem jelenti a véget. Az élményszerzés sokrétűsége az, amely a földi életet oly fontossá teszi.

- Csak az az ember szabad, aki Isten törvényeiben él! Csupán az ilyen ember tudja elhárítani a szabad akaratát korlátozó visszahatásokat, és tud részesülni Isten törvényeiben nyugvó pártfogásban.

A könyv megismerésével egy tudatosabb élet felé vezető útra léphetünk. Amíg ugyanis saját emberi szellemünk jellegét, sem az utat, sem a célt nem ismerjük, érzéktelenül járunk-kelünk, semmit sem tudva saját erőnk s annak a Teremtés erőivel való együttműködéséről, s bár fizikailag élünk, szellemünk halott. Csak ha felismertük, hogy létünk befejeződik a Teremtés működésébe, kezdünk mi is szemmel láthatóan élni. Ez felöleli az egész földi életünket messze túlhaladó emberi feladatunkat.

A kötet, mely a Grál Üzenet első hazai hírhozója, elsősorban magánhasználóknak való: minden embernek, akit érdekel saját sorsa.

A szerző a könyvben nem kívánja mindenképpen meggyőzni az olvasót, inkább a legújabb vizsgálatok-kutatások indokoltságát igyekszik alátámasztani. Nem csoportokhoz vagy vallásokhoz kötődik, csupán az emberhez, mint egyéni személyiséghez szól.

A mű információs anyaga tetemes és újdonságokat nyújtó. A bizonyítvány nagyszámú, kíváncsi olvasók nem fogják csalódva letenni a Hogyhogy élünk a halál után című bevezető - de önmagában is egyedülálló és értékes - könyvet.

A könyv - a gondosan alátámasztott tárgyalásmódja révén is - gondolatébresztő és érdeklődést keltő. Érdemes beszerezni. (Stiftung Gralsbotschaft Kiadója Stuttgart, 1993.)

A könyv magyarországi forgalmazója: Talentum Kft. 1134 Budapest, Váci út 39. Tel.: 149-8346

Domonkos János

Kondor Jenő Csak a hó

Már soha nincs tavasz
Tört szarvú hold az égen
Kimúlt a kutyaugatás
Csak hó van
S alatta tört szárnyú virág

Kondor Jenő
Csillag és virág
(Ratkó József sírjánál)

Térdig gyászban.
Gázolunk a szélben.
Új fű sarjad,
új temető domborodik.

Hozzád csillag, virág hajol.
Harangszó hajnalodik.

Mivégre

Kóróval száradó idő ez,
kutyánk remegve néz az égre.
Micsoda varjúcsapatok
repülnek fölénk?
Jaj, miért, mivégre?

Kubik Imre
Politikai panoptikum
(avagy anziksz Erdélyből)

holnaptól három deka demokráciát
jutányos áron kínál a feketepiac
protekciónal szárítja a szél
csöpögő indulatainkat
a hatalomradír buzgón törölné
magyarságunkat

láthatatlan kezek
megrendítő ütései miatt
leszállékolt nyugdíjat kér
a nemzeti öntudat

Fogadóóra

szívem igazgatói irodájába
bekopog
bűbájos mosolyod

Emléked

fölvágta ereit
a veled töltött délután
s tömény emlékedben
tapickol a vers

Tóth Zoltán
Csókjainkkal

Csókjainkat
akácfákba véstük
miközben elszórtuk
igazgyöngyemlékeinket,
s áporodott könnyektől
áztatott arcunkat törölve
vízzé válva csöpögött
föltépett ereinkből
a sírig tartó
sokesélyes
létezés...

Boldogság

A boldogság puha bársony,
A boldogság néha álom.
Ölébe vesz, és elringat,
Elaltat, és sose faggat.

Baráti Molnár Lóránt
Ómen

Borbély Teréziának, szerelmemnek

Fényes madarak tollászkodnak, –
–gyémántként ragyogjon álmaid koronája;
de íme, zokog holnap magányod éneke, –
–mert sorsom lesz immár a halál keresztfája.

(Elmentem egy hűvös, nyárvégi estben, –
vissza sem néztem; elátkozott szél sodort;
de önmagam elől merre is futnék? –
– Társam-szerelmem miért átkozom?!)

A jázminok csodás virága
szírmot bontott, — arannyá válik;
és haldokló madarak zuhannak szívemre, –
– vergődve vérben. Mindhalálig.

Magyari Barna
Magány

ezen a szigeten senki sem lakik
sem a kék sem tekinteted
a szótagok lábára
rácsett a súlyos valóság
azóta sántítanak
a papírhajók
fokozatosan elhordják a délutánt
a kontinens felé

Laurence Meynell

A cipőtisztító

Fordította: Dénes Géza

Nem mese ez, gyerekek, igaz történet. Szereplői második általános iskolások. Nálunk az általános iskolákban az a szokás, hogy a nagyobb fiúk mellé a kisebbeket beosztják, úgynevezett "teg"-nek. Az idősebb fiú köteles a járatlan kisebbiket a tanulásban segíteni, és megvédeni a kötekedőktől. Ennek fejében viszont a "teg" kiszolgálja védelmezőjét, a nagyobbat. Jó ez a szokás a mi iskoláinkban, ha az idősebb fiú jó tanuló, és lelkiismeretesen örökdió a rábízott kisebbik fölött. De ha a nagyobb fiú rossz hajlamú, zsarnok, akkor a gyenge kisebbiket kizsákmányolhatja, aki neki ki van szolgáltatva. Ilyen durva lelkű, erőszakos fiú volt John is, aki ugyancsak meggyötörte a szemüveges, jó tanuló "teg"-jét, a komoly kis Artur Wernert. John még a cipőjét is vele tisztíttatta, s egy napon dühösen lóbálta meg frissen kifényesített cipőjét, s ráordított a kis Artur Wernerre:

- Te nyavalyás, azt állítod, hogy ezek a cipők tiszták?

A kis Artur nem mert szólni, ehelyett vad futásban keresett menedéket. Lerohant a lépcsőn, s a nagy, kamasz John utána hajította a cipőjét. A cipő eltalálta Arturt, aki nagyot ugrott, majd elcsúszott, és fél emeletnyit gurult lefelé a lépcsőházban, végül nekivágódott az alsó oszlopnak. Szegénynek kitört a lába, hónapokig feküdt kórházban. Végre kiengedték, de a jobb lába egy arasszal rövidebb lett. Artur nem sportolhatott, nem táncolhatott a második osztály év végi diákballján, visszavonult gyermektársaitól, és minden idejét könyvek olvasásával töltötte. Betörődött új életébe, és szellemileg fejlesztette magát. Az általános iskola után az egyetemet is kitűnően elvégezte, vegyészmérnök lett. Bizony, aki tanul, az nagyra viszi nálunk is.

Fizetése évről-évre emelkedett. Éjjel nappal dolgozott, kísérletezett. Mire felnőtt ember lett, s a haja is szürkült már, olyan anyagokat talált fel, amelyekből tökéletes művektagokat gyártott. Ez a találmány meghódította a fél világot, a neve híres lett. Werner egyik világvárosból a másikba száguldott, üléseken vett részt, újságírók keresték fel, a tévé filmezte. Nyomorék lábával nem sokat törődött, csak dolgozott azért, hogy minél többet nyújtson a társadalomnak.

Egyszer előadásra utazott Belgiumba. A fővárosban kiszállt az első osztályú vonatfülkéből, elindult a pályaudvaron a taxiváros felé. Drága szivarra gyújtott, néha botjára dölve megállt, hogy pihentesse a lábát. Hirtelen érces hangot hallott:

- Uram, nem parancsol egy cipőtisztítást?

Beleegyezett, rátette beteg lábát a ládára.

- Golyó a háborúból? - kérdezte a cipőtisztító sajnálattal.

- Egyáltalán! - válaszolt Artur Werner. - Egy másik cipő. Tudja... még az általános iskolában történt, amikor John Brown utánam vágta a cipőjét...

A cipőtisztító kezében megállt a fényesítő, a cipőről a régi "kis Arturra" nézett.

- Artur... Werner, te vagy?

Ekkor Werner ledobta pirosgyűrűs, másfél dolláros szivarját a földre. A cipőtisztító nézte a csikket, aztán helyesbített:

- Uram... ön Artur...?

- Na kész? Nem érek rá. Fizetek - mondta gúnyosan Artur Werner, majd a lábán fénylő cipőket vizsgálta. Azt meri állíta-

ni, hogy ezek a cipők tiszták? - morogta bosszúsan, de még egy dollárt dobott a láda tetejére.

- Köszönöm, uram - mondta hálásan John Brown, a cipőtisztító, és alázatosan megemelte csupa bokszer stricisapkáját.

Előljáróban is mondtam, nem mese ez, igaz történet. Okulhat belőle minden fiatal tanuló. Szeressék, becsüljék egymást mert az élet sok meglepetést tartogat mindnyájunk számára.

Ihász-Kovács Éva

Minotaurusz sztaniolból

Bartók Béla: Kékszakállú herceg vára alá

Tél

Fák felapritott életrajza,
lobogó csillagerőszak.

Magam is: Tejút csontváznyi dudor,
forgok, perdülök akaratlan e kivilágított
temetőben. Ezüst forgószél parányi része:
szívem, még bírod-e? Csillagok bukósisakban,
százhuszas tempó! Tempó - ki tudja, hányal?
Százhatvan, ezerhatszáz, ezerkilencszázhetven,
két síró szem, piros kötőhártyák, Zeiss-üveg
átellenében... Nem bírom ezt a forgást!
Állítsátok le a világot! Ki akarok szállni!
Iszonyatos ez a robogás itt! Ez itt a perpetuum
mobile, ez a megállíthatatlan óriáskerék,
ez a Tejút-ellipszis, ez a kacsalábon forgó
Tejút-palota! (Magam parány odúban lakom, mint a
mókusok, többre nem jutott, tiltakozom: csillagtestű
óriáshüllő, ne perdíts, állj meg! Rakj le valahova:
egy úri Szent Ilonára, ahol ottfelejtethetek mindent,
s elfelejtethetek engem.) Higgyétek el, ennyi maradt,
amikor Róma falára üszök szállt, Néró feltétlen örült,
s a vén császárnő preparáltan is él...
Poppea mindent megelégtelt! Immár Poppea inthet:
színpalak össze, krajcár a forgó ezüstvár,
mesekacsalábra: állj! Állj meg ében éjszaka,
állj meg iszonyú Minotaurusz - sztaniolból!
Már rég észrevettem, csak álca dimenziód is!
Szabályaid rég elvettem.
Ezerkilencszázhetvenegy kopár szobáidból
bocsáss ki Herceg, kékszakállú...!

Szántó Ilona

Éj

A csend hálóját fészíti,
csak az óra ketyegése hallik,
s távolban egy mozdony dudál.
Simogatásod álomba ringat,
-repülünk-,
míg a csillagtengert
mesévé oldja az éj.

Ennyi

Egy sár szélén állsz
Tarkólövés az élet -
Becsukja szírmát a tulipán

De profundis

Hagyj még Uram egy kicsit játszani,
nem fontos engem megáldani,
csak hagyj még egy kicsit játszani!

Zenélő fűben kergetni szitakötő-szelet,
lepkeként felszállni, ha a fény integet,
óriás labdaként hazavinni a vöröslő eget.

Hagyj még Uram egy kicsit játszani,
másokat fontos megáldani,
hagyj még engem egy kicsit játszani!

Lelkek aluljárójában szedni a csikkeket,
felrázni álmából, ki úgy érzi:
sorsa jobb nem lehet,
kínok kigyulladt lángjában égetni kezemet...

Hagyj még Uram egy kicsit játszani,
mindenkit fontos megáldani,
de hagyj még egy kicsit játszani!

A csodák elnyíltak

Álmaimból kifaraglak,
reményeimből kitagadlak,
emlékedbe harapok:
kicsorbul fogam.
A csodák elnyíltak,
hervadt szírmokon
tapos az utca.
Bánatkék emlék
a vágyak sokszöge,
keresztre feszített kacagás
az ember hite,
vad ösztöne.
Kibonthatatlan csomót kötök a csöndre,
a folyó mélyére dobom,
aztán az ég vérekes szemébe nézek:

tekinteted összetört tükrében
már sohase láthatom magam.

Decemberi rózsza

Kerítéseken lánkol a vadszölő,
a meggyfa ágaira dermedt csend zúdult,
s a téli estéken - óvatos léptekkel -
még visszajár a felejtethetetlen múlt.

Látom, ahogy arcodra a könnyű zápor
- díszletként a kéklő éggel - rózsákat festett,
és átsuhantunk az ujjongó tájba
olvadó szelíd hullámú vizek felett.

Perzselt a nyár és szavanna - tüzekre
tört az éhes keselyűhad,
zöld fény csillant párdúcok szemében,
s tudtuk: itt árnyékot csak a felhő ad.

A vízparton száradó hálók,
a szánkban mandulák különös íze,
csodás algaszőnyegen pihentél, mint
tengerek korallkövekbe vésett dísz.

De jaj, az emlék - dübörgő maja-dobok
szavára - a zúgó habokba veti magát,
s azóta várom, hogy az óceánba süllyedt
Atlantiszt küld egy szál decemberi rózsát.

Karácsonyi emlék

Gyönyörű téli este,
ölelj át, ahogy a zúgó tenger,
imádom, ha arcomba csap a szél,
újra várlak, ahogy sorsom rendel.

Sziklamorzsák hullanak fejemre,
míg - évszakok árán - elballag életem,
feloldó emlékeim ott nyugszanak
boldog téli estékről rajzolt képeken.

Gyermekkor indián meséje,
mint örvény vonzott mindig a múltba,
onnan táplálkozom ma is,
tűnt karácsonyok hangulatába visszahullva.

Ma is látom, ahogy porhó szitált a fákra
fátylat - remegve, lengve, lágyan -,
s a béke angyala jóságos szárnyaival
óvón őrködött a csendes éjszakában.

Magyar Béla Favágó volt...

Favágó volt,
és nap-nap járt az erdőn,
fát vágtak ott
csattogva, vígan, zengően...
Zuhant a fa,
s villant a fejsze éle;
legyen, ha kell
tűzelő majd a télre.
Fűrész dalolt,
s hullott a verejtéke,
evett, ha volt,
ledőlt a falevéltre...
Zengett az ég,
megdőrdült, s hulló zápor
mosta testét,
s dalolt a múlt nyárról...
Dobbanva dőlt
a sudár bükkök törzse,
lent már ködött,
és pára szállt a völgyre.
Dér csípte már
a levelek avarját,
harismadár
küldte felé a hangját.
Hervadt a nyár,
hullatta már a lombját.
Csak énekelt
a fűrész és a fejsze,
versenyre kelt
velük dalt énekelve...
Mert gyűlt a fa,
s közelgett a szombat este:
mehet haza,
s pihenhet gyötört teste.
Így tűnődött
a gyermekéről éppen,
rádőlt a fa,
és fény villant szemében.
S míg ott feküdt
a fa alatt fehérén,
ég s föld között
egy csillag hullott le az égen...

Szép asszonyát
még ott látta, s a fényben
harangvirág
volt túl a messzeségben...
Már este volt,
árny hullt reá sötétén,
s föléhajolt
egy kék virág szerényen.

Németh Dezső versei

Ne féljetek, emberek!

Ne féljetek, emberek,
ha a kertek alatt
farkasként üvöltnek
a szelek,
ha hófehér-táltos-éjszaka
csillagpatkói vérzenek!
Akkor se féljetek,
ha ajtótok küszöbére hullva
a gond toppant rá megvadulva,
és sírnak gyászkendős éjjelek.
Ne féljetek, emberek,
még jönnek isteni kisdedek,
lesznek "Bellehemek".
Háromkirályok jönnek botladozva,
szakállukon elvérzik a hold,
s térdre borulnak mind a gyilkosok...
De akkor se féljetek!
Csak éljetek!
Csak éljetek!

Rémülten

Vörös virágok vére
csordul a hideg éj kövére,
vörös köcsillag zuhan rám,
lobog a bőröm: tűzruháim,
s szívem, a vörös kódaráb,
hullócsillagként szalad-
a horizont aljára hull,
ahol mint csikó, megvadul,
s rémülten vágat velem
vörösén vérző életem.

Irgalmaddal

Ernának

Útszéli kereszt: kezeddél ölelj meg engem,
hogy sorsomban bűnöm ne érjen el,
esendő vagyok a szerelemben;
irgalmaddal emelj magadhoz!

Tudom, a bűnöm az, hogy élek,
hogy felemás sorsomat rád sugározom...
Kínomat százszor elkiáltom,
de ezerszer hozzád visszatérek.

Útszéli kereszt, kezeddél üss meg engem!
Tölgyfa-öklöddel verj agyon!
De halálomban szeress nagyon,
s irgalmaddal emelj magadhoz!

Pató Selám

Fénykereső

A rejtelmes sötétségért
Nem haladtam fény nyomán
Húnyó csillag ontja könnyét
Ezüstcseppek gyöngysorán.

Tompa egyre homályosabb
A vakító élvezet
Bizonytalan sikátorfal
fojtja el a fényeket.

Figyelem! Fizessen elő a LANTRA! Egy évre, postaköltséggel együtt mindössze 200 Ft. Az előfizetési díjat, postautalványon, a szerkesztőség címére kell elküldeni. Lapunk nem nyereséges kiadvány, ezért a közölt művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk. Kéziratokat nem őrizünk meg és nem küldünk vissza!

LANTRA

A TINÓDI KLUB

IRODALMI FOLYÓÍRATA

Főszerkesztő: Németh Dezső

Szerkesztők: Bornemisza Attila
Ihász-Kovács Éva
Olvasószerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség: 1211 Budapest
Ady Endre út 5. III/10.
Tel./fax: 2 777 196

Kiadja a Tinódi Klub
Felelős kiadó: Németh Dezső
BY-WORK
KIADÓ ÉS NYOMDA
1029 Budapest, Géza fejedelem utca 45.
Telefon/Fax: 176-9164
Szedés-tördelés a Tinódi Klub munkája

ISSN 0865-8633

Rudnai Gábor

Zöld levél

A zöld levélre hull a hó,
korai még a tél.
Korai még az altató,
még lüktet a levél,

a hó alól az üzenet
ezernyi lelkes ér,
kit elevenen eltemet,
félholtan feleszmél;

de engem mivel hiteget
a koraőszi tél?
Ha sokat nem is, eleget
éltem, ha ugyan él,

kinek távolról integet
a kék kendős öröm,
nem két órát, de két eget
a deres délkörön!

Hogy elhidd: ez az utazás
két kórterem között
valami több, valami más,
valami majdhogynem örök.

Nemcsak véletlen helycsere,
mikor az évszakok,
évek, helyszínek rendszere
felbomlik, s visszalop

az őszi télbe egy telet
nyolc évvel ezelőtt,
hiszen kevés a képzelet,
ha te nem adsz erőt!

Vagy te vagy más! A gyógyulás,
e "több-mint-szeretet",
mert minden bajt csak elodáz,
ha maga a beteg

hiába él, hiába küzd,
hiába is remél,
kívül-belül a csend ezüst,
lélekharang a tél.

De bennem megkondul neved,
mint a karácsonyfa
piciny csengője vagy
üveghegyek havas harangja,

mikor boszorkányszombaton
följajdul a tajga,
koporsó lesz a Badacsony,
Tejútton a trojka,

lovak lábán a mákos patkó,
fülbevalód a sósperec,
áttör veled a kavargó
éjen Ilja Muromec.

S mindegy már, mi van, karácson
vagy ördög farsangja,
giling-galang csengő a szánon:
Tinka, Tinka, Tinka...

Az ismerős is idegen.
Csak a nagy fehérség
innen és túl az üvegen -
tér nélküli térkép.

Miféle tél, miféle kert,
emlék, rögeszme, hit,
hogy az időben nőni kezd,
és mindent elborít?

S miféle koravén idő
e varjúszárnycsapás,
két sóhaj közt a levegő,
két csend között a gyász?

Milyen kevés a menedék!
Ősz elől a télbe?
Csak egy kék kendő volt az ég,
s kifakult fehérre.

TAKARÉKSZÖVEGYZET
A VIDEK BANKJA